

Giravolta poètica: recursos i aplicacions didàctiques de la poesia visual (Curs d'estiu. Universitat de les Illes Balears, 26, 27 i 28 de juliol de 2017)

PRESENTACIÓ

Qui no s'ha sentit alguna vegada encantat i atordit alhora en mirar una espiral voltant? Experimentem una sensació semblant la primera vegada que veiem un poema visual. Què és exactament aquesta creació híbrida? Pintura, disseny, fotografia, literatura? Situam la poesia visual en la frontera literària, amb arrels que conflueixen amb altres pràctiques artístiques i s'integren dins el que Nicholas Mirzoeff anomena "nova cultura".

En el corpus teòric que envolta la poesia visual tenen un pes essencial els conceptes d'obra oberta (Umberto Eco) i de mort de l'autor (Roland Barthes). En efecte, la poesia visual reclama el que Enric Bou denomina "una nova operació de llegir" en la qual té cabuda la mirada del lector. Amb la cessió de l'espai interpretatiu, que esdevé lliure i raonat, el poema esdevé quelcom compartit entre creador i lector. La imaginació i el bagatge de l'espectador s'incorporen a l'artefacte artístic, que ara pot ser digerit d'una manera personal. Per això el poema visual pot ser una eina efectiva per apropar la poesia als alumnes i a nous lectors.

El propòsit d'aquest curs és, doncs, ser una porta d'introducció a la poesia visual des d'un eix teòric i un altre de pràctic. La primera part consta d'un tast de les poètiques visuals emergents en l'àmbit ibèric a partir de la segona meitat del segle xx fins a l'actualitat. Aquestes trajectòries artístiques donen compte de les diverses vies d'experimentació poètica (algunes obres s'acosten més a la pintura, d'altres a la fotografia) i de l'aplicació de diferents tècniques creatives: des del collage fins a l'escriptura ratllada, tot passant pel dibuix. També hi entren en joc els suports, perquè la pàgina no és l'únic espai on podem trobar el poema visual. En aquest sentit, Internet esdevé una eina clau per a la difusió de la poesia visual, la interacció amb el lector i la ruptura amb l'estaticisme de la pàgina. Pel que fa al vessant pràctic del curs, està pensat en format taller (un cop acabat el curs, s'haurà d'elaborar un treball senzill). L'objectiu de tot plegat és crear un espai de diàleg a partir de l'exposició d'experiències d'integració de la poesia visual en l'àmbit docent i promoure, així, noves idees per a la seva aplicació.

DADES DEL CURS

Dates: 26, 27 i 28 de juliol de 2017

Horari: De les 9:00 a les 14:00

Durada: 25 hores (17 presencials i 8 de treball personal)

Lloc: Edifici Sa Riera, carrer de Miquel dels Sants Oliver, 2, Palma.

Crèdits: 1 ECTS; 2,5 de lliure configuració de la UIB

Nombre d'hores de formació permanent del professorat: 17

COORDINACIÓ

M. Victòria Parra, doctoranda de la UIB i col·laboradora del grup de recerca LiCETC (amb el suport de Margalida Pons, professora del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General i membre de LiCETC).

CONTINGUTS

DIMECRES 26 DE JULIOL

9:00-9:30. Presentació del curs, per **M. Victòria Parra** (Universitat de les Illes Balears)

9.30-11:00. Margalida Pons (Universitat de les Illes Balears). Matèrica i conceptual: el subjecte elàstic de la poesia d'experimentació

11:00-11:30. Pausa

11.30-12:45. Perfecto Cuadrado (Universitat de les Illes Balears). La poesia concreta, un joc enginyós entre imatge i llenguatge.

12.45-14:00. Damià Rotger (Escola de Disseny de les Illes Balears / tipògraf). La lletra: la tipografia en la poesia visual i la frontera porosa entre poesia visual i disseny.

DIJOUS 27 DE JULIOL

9:00-11:30. Pere Capellà Simó (Universitat de les Illes Balears). Els lligams positius entre educació artística i desenvolupament humà; la percepció de la imatge (recepció, conceptualització, materialització) i el foment de la creativitat.

11.30-12:00. Pausa

12:00-14:00. Caterina Cardona (Universidad de Guadalajara, Mèxic) i **M. Victòria Parra** (Universitat de les Illes Balears). La literatura digital (videoblogs, videonovel·les, Net.Art...): propostes de treball per a l'aprenentatge lector **[per a un òptim aprofitament d'aquesta sessió, els assistents hauran de dur el seu ordinador].**

DIVENDRES 28 DE JULIOL

9:00-11:30. Teresa Duran (Universitat de Barcelona). Descoberta de materials que treballen la poesia, l'experimentació i la imatge a través de l'onomatopeia.

11.30-12:00. Pausa

12:00-14:00. Bartomeu Ferrando (Universitat Politècnica de València / performer). El procés creatiu en la poesia visual i sonora (col·loqui amb l'artista).

20:00. Actuació del duet JOP (**Bartomeu Ferrando & Truna**). **Sessió oberta al públic, entrada gratuïta!**

AVALUACIÓ

Un cop finalitzat el curs, els alumnes hauran de realitzar un breu treball que pot consistir en una memòria i/o una aplicació didàctica al voltant de la poesia visual. Els inscrits que assisteixin a un 80% de les sessions, lliurin el treball i una valoració del curs obtindran el corresponent certificat. La data màxima d'entrega serà l'1 de setembre. Els treballs es poden enviar a maria.parra2@estudiant.uib.cat.

AMB EL SUPORT DE:

- ❖ Servei d'Activitats Culturals de la Universitat de les Illes Balears
- ❖ Grup de recerca LiCETC
- ❖ Projecte de recerca Nous subjectes en la creació catalana contemporània (FFI2015-65110-P, AEI/FEDER, UE).

Universitat
de les Illes Balears

Servei
d'Activitats
Culturals

LiC
ETC

Literatura contemporània
estudis teòrics ... comparatius

